

GAZETA TRANSILVANIEI

ZIAR POLITIC NAŢIONAL

REDAŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA Str. Prundului Nr. 15

INSERATELE se primesc la administraŢia. Preţul după tariful şi învolant.

Manuscrisurile nu se înnapoiază.

ABONAMENTUL Pe un an... Pe trei luni... Pe un an... Pe o jum. de an...

TELEFON N. 236.

La centenarul luptei dela Waterloo.

— 18 Iunie 1815. — Câteva reflexii.

În calendar scrie 18 Iunie 1915. E oara patrii după amezii. Fîind ofiter de serviciu, în tabără, m'am adăpostit de zădăf sub umbra unor perituri...

În 1815, pe 18 Iunie, pe când toată Europa intră în congresul din Viena, pînă la căderea definitivă a statelor de pe bătrînul continent...

Urmăresc cu interes meru crescând desfășurarea acestui ultim act al măreței tragedii a eroului, care singur s'a pus în potruva unei lumi întregi...

inițative neobicinuită o iau roată în jurul taberei. Așa dar azi e centenarul luptei dela Waterloo, a celui mai mare eveniment al istoriei moderne!

Mi-e necaz, că am ajuns numai ca prin întâmplare la cunoștința însemnătății acestei zile. Caut prin gazete doar voi ceti ceva despre Waterloo. Nimic.

Cerc să-mi stăpănesc emoția cu diferite resoane. E o zi frumoasă de vară cu cer senin și ciripit vesel de paseri. În jurul meu mii de oameni, soldați și prisioneri, își văd de treburile lor zilnice...

Oamenii sunt totdeauna mai întâi oameni: egoiști, șgomotoși, iubitori de petreceri și setoși de ași satisfac micile lor trebuințe efemere. De multeori, când mă pierd prin învâlmășagul de bărbați și femei...

Colo departe pe câmpiile Polohiei rusești în Galiția sau aici mai aproape la granița sudică a Austriei zi de zi seceră moartea mii de victime...

Viata cu eternele și nemiloasele ei legi nu se lasă abătută în calea ei de tertipurile diplomaților și de frământările sângeroase a-le armatelor...

aceiaș oraș acum o sută de ani. Va fi fost și atunci o zi frumoasă de Iunie. Mii și mii vor fi roit pe străzile largi — poate ceva mai rău îngrijite ca azi...

Sven Hedia către Români.

— Un apel. —

Cunoscutul explorator norvegian Sven Hedin, care dela începutul răsboiului european a urmărit desfășurarea formidabilă a armatelor beligerante din cartierele generale germane și austro ungare...

În partea primă a apelului său călduros Sven Hedin resumează experiențele făcute pe diferitele câmpuri de luptă exprimându-și convingerea, că din această mare și sângeroasă măsurare va eși învingătoare Germania nu numai din cauza organizării și pregătirii sale...

Pe baza experiențelor sale Sven Hedin sfătuiește în partea doua a apelului său România, ca să nu se arunce în brațele ententei și cu deosebire a Rusiei, căci aceasta ar însemna o sinucidere.

Modul obiectiv și sincer, cu care își exprimă Sven Hedin părerea sa ne face să reproducem în întregime acest document al vremurilor mari prin cari trecem. Iată apelul lui Sven Hedin:

Când a izbucnit războiul european, eram ocupat cu prelucrarea rezultatelor științifice ale ultimelor mele călătorii în Tibet. Dacă mă va întreba cineva, de ce am părăsit oada mea de studii din Stockholm pentru a mă duce pe fronturile Germaniei la apus și la răsărit...

și singuratecul Tibet, să văd cu ochii proprii dela început bazele pe care se va clădi dezvoltarea politică a viitorului. O vreme ca aceea de astăzi nu mai revine în cursul vieții unui om.

Cătră mijlocul lui Septemvrie m'am dus pe câmpurile din apus și timp de două luni am vizitat diferitele poziții ale frontului german dela sud de Metz până la Ostenda pe coasta Belgiei. Ce impresii am dobândit acolo, le voi expune pe scurt acum.

În Germania nu se pregătise nimic pentru aceasta. Germania nu a căutat acest războiu, scopul ei a fost de a se opune cu o energie exemplară și cu o putere irezistibilă împotriva coaliției statelor, cari voiau să o dea jos.

Fiecare soldat știa ce prețuște. Ei nu au mers la luptă cu pas greoi și oftând, dar cântând, și cu flori de toamnă la coifuri și la baloane. Nu aveau nevoie de lămuriri asupra însemnății războiului, nici unul dintre ei nu era, să nu fi știut că e vorba de existența și de viitorul Germaniei.

A duce astăzi după dezvoltările lunei de la 1871 incoace o politică și un război de revanșă e un anachronism, și de la sine nu poate fi gândul și idealul unui popor nobil. Am fost, cu multă simpatie, măcar al încercărilor trupelor franceze de a recuceri provinciile ce au pierdut în alt război.

acum protivnic Franței care a trebuit să cheme sub drapel și pe tineri de 17 ani fără să poată redobândi centurile industriale dela nord-est. Nici vitejia strălucitoare a soldaților ei, nici priceperea conducătorilor nu vor putea opri înaintarea armatelor germane.

Privind acum spre Belgia, găsesc un popor al cărui reprezentanți respunzători și oameni de stat au dus-o la o decădere completă. Orbiți de fâgădueli mari de ajutor, oamenii Belgiei s'au aruncat de partea triplei înțelegeri și au pierdut tot.

Nenorocirea Belgiei e în acelaș timp o dovadă vorbitoare de lipsa de valoare a fâgădueliilor Angliei.

Anglia își dăduse singură titlul onoror de apărătoare a micilor state. Ce a făcut, ce ar fi putut face ca să salveze Belgia? Nimic! Toată țara afară de câțiva km. pătrați, e în mână Germaniei.

Marea greșală a oamenilor politici din Anglia a fost că au prețuit prea jos puterea Germaniei. Se credea că Germania chiar aliată cu Austro-Ungaria nu se va putea împotrivi Franței și maselor armatelor Rusiei. Dacă mai adăogă și ea, Anglia, puterea ei de uscat și de mare, atunci cu siguranță Germania va fi înghițită și redusă la o putere de al 2-lea sau al 3-lea ordin.

Teama de spioni în Italia. Ziarului «Az Est» i-se telegrafa din Chiasso: în Italia e mare teamă de spioni germani.

Teama de spioni în Italia. Ziarului «Az Est» i-se telegrafa din Chiasso: în Italia e mare teamă de spioni germani. Presa italiană și mai cu seamă ziarul «Popolo d'Italia» semnalează zi de zi apariția și arestarea persoanelor suspectate de autoritățile italiene ca având legături cu spioni germani.

Dor și jale

de S. Tamba.

De când e lumea, durerea a fost învâlmășagat al bucuriei decât bucuria. Bucuria, oricât de mare ar fi niciodată nu e în stare să atingă nici halăluștea, nici adăncimea valurilor durerii și în cunoscința, niciodată n'a putut scote acedentele puternice, zguduătoare ale acestora.

Chiotul bucuriei, oricât de stentoriat e, nu pornește din profunzimea scoale ale vâlmășagului sufletului omeneșc, din scoalele și sunetele gemăntului desădădit al suferinței, muzetel despoșării.

Trandafirul din grădina: gingaș, fără stăție; ale durerii sunt asemenea rădăcinilor copacului cu coroană largă și înaltă: puternice și sfredelite adănc.

Și, oare, când se pot sfredeli mai adănc rădăcinile suferinței, ale jalei și ale deszădății ca în vremurile acestea, date au căborât atăta durere și-au înălțat atătea suspine din sufletul sărmanului Român, — ca'n vreme de războiu, când trebuie să părăsești tot, cu ceea ce și-a fost concrecut sufletul și să pleci în țări străine, cu coasa morții după tine?

perspectiva întregii sale vieți. Trebuie să-l cunoști și, ca să-l poți cunoaște, trebuie să fi trăit cu el, să-l fi văzut dragostea de-ai săi pe care acum: n'o să-i mai audă plângând, dar n'o să-i mbi vadă nici răsând, dragostea de cei care rămân fără de tată și fără pâne pe masă.

Unde sună tunurile și scurta vieții unde: În loc de zăpadă Gloante aprinse plouă

Unde stau feciorii morți, polog acum stau bivoli în glod, cum stau lemnele n padure, ce s tăiate de secare.

Iar cel care au plecat mai târziu, cu ce inimă vor fi plecând, după ce au cetit răvașul celor duși de mai înainte: Eram cu toții tineriți Și acum suntem toți răniți

Când știe că: Când știe că Rusul a încunjurat ca vipera întreagă Galiția. Nu te vei mira atunci că: Muzica merge cântând Ei din inimă plângând.

Ce jale trebuie să-i ardă sufletul, când pentru toate acestea: Nu trăbă pe Rus să-l bată Numai jalea dela tată

O furtună cu tunete și trănzote le băntue sufletul când: Părinții rămân plângând, și Trenul pleacă furând...

Iar dacă totuși îl scapă gura și-o amintește, apoi o rupe'n zecce, cum e și biet sufletul său: Frunză verde ruptă'n zecce În anul patrusprezece Au umplut lumea cu noi Ducându-ne'n greu război

G. Tr. Nr. 44 1915.

- SITUAȚIA pe câmpul de războiu.

Azi dimineață am primit dela biroul de presă al prim-ministrului următoarele comunicate oficiale telegrafice:

Budapesta 23 Iunie. — Din marele cartier general al nostru se comunică oficial cu data de azi:

Situația în nordul monarhiei.

Frontul vestic și nord-vestic al pozițiilor de apărare din jurul Lembergului a fost ocupat pe sectorul Zolkiew-Mikolajew de mari forțe rusești Landwehr-ii veniți au luat în 22 i. c. cu asalt fortul Rzeba din regiunea drumului Janow-Lemberg. În același timp trupele noastre au înaintat peste înălțimile, ce se ridică în ostul părului Mlinovka și au luat cu asalt câteva tranșee. Înaintând azi dimineață în contra orașului pe dinaintea înălțimii Ly-sagora am ocupat după lupte sângeroase și celelalte forturi și întări-turi de pe frontul nord-vestic spăr-gând prin aceasta din nou frontul rusec și silindu-l pe dușman să se retragă iarăși cu pierderi grele. În luptele de urmărire trupele noastre au ajuns până la înălțimile, ce se ridică spre est și nord-est dela oraș, iar spre sud dela Lemberg până la drumul, ce duce spre Mikolajov. Generalul de cavalerie Böhm-Ermolli a intrat eri în fruntea armatei II în Lemberg între uralele însu-flețitoare ale populației. Rușii bat în retragere și la Zolkiew, precum și spre est dela Ravaruska. În re-giunea Tanev am respins eșirile singuraticale ale dușmanului. Dușma-nul și a început azi noapte retrage-rea și dintre San și Vistula, pre-cum și din regiunea Kielce. Arma-tele aliate îl urmăresc pretutindeni. Pe valea Nistrului situația generală e neschimbată.

La granițele italiene.

Intr-o lună de zile, cât a trecut, de când a început războiul italian, Italienii n'au ajuns la nici un rezultat. Trupele noastre din sud-vest își mențin pozițiile de pe granițe, ori din apropierea graniței întocmai așa, ca la începutul răz-boiului. Pe frontul dela Isonzo, precum și pe linia întărită de graniță Eutsch, apoi pe creasta Krn, precum și pe fronturile din Tirol am zădărnicit pretutindeni încercă-rile de înaintare ale dușmanului cau-zându-i mari pierderi.

General de divizie Höfer, loc-țitorul șefului de stat major.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin 23 Iunie. — Buletinul ofi-cial al mareșalului cartier general german e pentru azi următorul:

Pe câmpul de operații dela vest: Eri am luat sub foc cetatea Dünkirkhan, precum și concentra-riile de trupe dela Bergues, Hond-schote, Turnes și Cassel, La Gi-venchi imediat spre nord dela ca-

nalul Labassé, precum și la Neuville am fost zdrobit în germene un atac dușman. În luptele de tranșee cari se desfășură spre sud dela Souches am progresat binisor. Pe înălțimile Maas Francezii și-au continuat fără nici un rezultat încercările de a ne sparge rândurile. Le-am respins însă toate atacurile cauzându-le pierderi îngrozitoare. Până acum am făcut prizonieri 280 de soldați francezi nerăniți, între cari 3 ofițeri și am capturat 2 mitralieze, precum și 20 de aruncătoare de mine. Spre est dela Lumeville decurg lupte de avanposturi. În Vosgi am luat cu asalt înălțimea nro. 631 de lângă Bandesapt, pe care Francezii au aparat-o violent.

Aici am prins 139 de soldați dușmani capturanți și 3 mitralieze și 1 puitoare de mine. Am zădăr-nicit încercările dușmanului de a-și recuceri această poziție. Un balon de-al nostru a silit un aeroplan dușman, ca să aterizeze. Știrea din comunicatul oficial francez, conform căreia trupele belgiene ni ar fi cu-cerit un tranșeu spre nord-vest dela St. Georges, e absolut falsă.

Pe teatrul sud-estic: Trupele austro-ungare au luat eri după a-miazi cu asalt Lembergul. Noaptea apoi am luat pozițiile dușmanu-dela Szczerk. Intre țărmul Nistrului dela Mikolajov și Lemberg, dea-semenea și în luptele de urmărire am ajuns linia Lemberg-Zoltan-ce-Turinka (spre nord-est dela Zolkiew). La Ravaruska și spre vest dela aceasta situația e neschimbată. Rușii încep a se retrage din unghiul San-Vistula, precum și din stânga Vis-tulei superioare.

Lupul de fer din Marmara.

— Câteva clipe 'n ghiarele morții. —

— Urmare și fine —

Intr'aceea fusese lăsată și luntrea a doua, care tocmai se depărta având pe ea 28 de oameni. Cinci matroz și eu am rămas pe vas în primejdie de moarte. Matrozii se chinuiau să deslege luntrea a treia. — Repede, repede, că murim aici! — Mai așteptați puțin, pentru Dumnezeu! — urlai apoi spre submarin făcând la semne cu amândouă mâinile.

Comandantul submarinului făcu un semn cu mâna și eu grăbiți să le ajut matrozilor să deslege luntrea. Clipele aceste îmi vor rămânea neuitate. Sub-marinul era cam la 20 de yarzi de noi. Pe puntea lui îngustă stăteau cinci oameni; erau în pantaloni suri având cămeșă de matroz. Înainte stătea un bărbat tânăr, înalt. Cum stătea așa cu capul gol, cu părul bălai și cu fața rasă peste tot se părea, că e un student dela universitatea din Oxford.

— Mai puteți aștepta câteva mo-mente?

— Da. Dar cine sunteți DV?

Văzui, că-l interesează faptul, că vorbesc perfect englezește, mă prezen-taiu deci spunându-i, că mă bucur, că

am avut onoare să-l cunosc. El îmi răspunse zimbînd:

— Dimpotrivă, eu sunt cel noro-cos, deoarece-ce am avut onoarea să fac cunoștință cu corespondentul ziarului Chicago Daily News în mijlocul mării Marmara. — Apoi continuă:

— Dar ce fel de vapor e acesta? Mi-era rușine, că n'aveam ideile de diferitele tipuri de vapora; răspunsei deci genat:

— Nagara.
— Unde plecaserăți?
— Spre Cianak.
— Ce e pe corabie?
— Eu sunt ziarist și n'am ideile cu ce-au încărcat vasul.

— Ce oameni sunt ăștia? Sunt matrozii?

— Nu se prea vede. Eu cred, că și vasul e așa vre-o barcă pentru trans-portarea alimentelor.

— Dacă nu Vi-e spre greutate, dați-mi ceva beutură, mi-e sete, — ri-postează complăzant blondul comandant al submarinului; eu mă îndreptai în fugă spre podul vasului nostru, ca să-l împlinesc dorința.

— Dealcum lăsați, vă rog, nu vă obosiți — continuă tinărul comandant englez — grăbiți mai bine spre luntre, iată că au lăsat-o în apă.

Luându-mi pălăria îi salutai și mă coborîi în luntrea, care se legăna pe valuri. Comandantul blond își luă adio făcând semne cu mâna către luntrea, care se depărta.

Cu bălătul acest' aș vrea să mă mai întălesc odată în viață, ca să-i mulțămesc pentru complăzanta și să-l felicit pentru nervii-i puternici. La o depărtare bunicică zăresc o grămadă de oameni, cari înotau prin valuri. Ne îndreptăm luntrea spre ei și-l culegem pe rând din valuri. Luntrea a doua se răsturnase Primăvară l'am scos din apă chiar pe doctorul. Tre mura bietul doctor de frig, dar pen-tru aceea totuși zîmbea. Se auzi apoi o bubuitură puternică de explozie. Biata Nagara se întoarse pe-o dîngă, ca un animal rănit de moarte — și dispăru scufundându-se 'ntre valuri. N'am mai zărit apoi nici submarinul englez »Eli«, care o scufundase.

— Ce privilegii! — oftai eu vă-zînd Nagara, care se scufunda.

— La dracu, D-tale își mai vine să admiri privilegiile acestea? — mur-măi doctorul tremurînd de frig lângă mine.

Acum aveam destulă vreme, ca să meditam în tihnă.

— De ce nu mi-am salvat eu ceva din bagaj? Baremi codacul (mașină de fotografat) cel mare, ori plăcile prelu-crate, ori mașina de scris, ori cel puțin patul meu cel bun de campanie? —

— Gott strafe England! (D-zeu s'o pedepsească pe Anglia) — șopti doctorul clătănînd din dinți.

Începu să răd. Mie îmi umbiau prin minte obiectele de preț pierdute, pe când doctorului îi venea să se gînd-ească acum la Anglia.

— Îl doresc să-l ajungă o soarte tot așa, ca a noastră și pe cel care a inventat submarinele—strigă apoi furios doctorul.

— A murit în New-York chiar în pragul izbucnirii războiului mondial — îl răspunsei eu. — Era un american: John Holland. A avut ghinion (pech) să-acu! Nu a putut ajunge să vadă cu ochii succesele invenției sale.

Luntricele noastre traseră la țărm în dreptul localității turcești Kum-Bal-Satul întreg ne aștepta pe malul mării. După ce debarcarăm căpitanul ne nu-mără. Eram toți 37 laolaltă. Ni străn-gem călduroso mâinile unul altuia. Am fost ocduși apoi în casa unui bogat țăran turc, care ne-a ospătat împără-tește. Avea splendide covoare prin casă; servitorii ne aduceau într'una cafele turcești. Ne-am uscat apoi hainele la foc. Intr'aceea sosește fiul gazdei, care ne agrăiește pe englezește. Am aflat, că fusese în America doi ani, unde lucrase într'o fabrică de ghete. Ni pune dinainte o întrea-gă grămadă de cărți ilustrate americane intenționând — evident — să ni facă și prin aceasta o bucurie nouă, sărma-nilor naufragiați.

Primăru-l telefonază la Rodosto după trăsuri. Gazda noastră ni umple buzunarele cu țigarete și dulcețuri. Ni luarăm rămas bun dela dănsul cu multă afectiune și mulțămite. Intr'aceea înaintea

casei se înfraseră băieții de școală turci, cari sub conducerea învățătorului lor cântară drăguț în cinstea noastră im-nul turcesc. Intotdeauna îmi voi aduce cu drag aminte de această primire călduroasă.

O pornirăm apoi cu trăsurile spre Rodosto pe niște drumuri teribile; aici am fost primiți iarăși foarte bine. Comandantul militar de aloi a poruncit să ni se aștearnă niște paturi splen-dide și ne-a provăzut din belșug cu toate cele necesare. Am dormit una bună după îngrozitoare aventură, pe care o avusesem în ultimele 24 de ore, iar a doua zi plecând cu trăsurile la gară am ajuns, după o călătorie de 16 ore cu trenul, iarăși la Constantinopol...

Poimâne vom pleca noi tot pe același drum spre Dardanele. L'am în-vitat și pe colegul d. Swing să vină cu noi.

— Mulțămesc, dacă am nevoie de scaldă, mă pot scaldă și acasă, — răs-punse acesta zimbînd; se vedea de pe ei cât colo, ce bine-i pare, că a scăpat iarăși la larg fiind la adăpost dinaintea primejdiilor lupi de fer ai mării...

Ceva despre filosofia lui H. Bergson.

(Urmare)

Când ne privim trăind într'adevăr, când ne apropiem de tainele existenței noastre cu ajutorul facultății intuitive, vom descoperi desigur o lume de fapt vie, o viață ce durează, o conștiință — fluviu, — stări sufletești ce nu rămân indiferente una față de cealaltă ci se pătrund reciproc, o organizare de elemente vii, o vecnică creațiune...

E cât se poate de natural că noi oamenii practicei, obicinuiți să operăm cu lucruri determinate, introducem logica împărțirii și fixării și în realită-țile psihice. Prin aceea că înlocuim apoi conștiința calitativă prin simbolul său intelectual — se naște din »Eu« nostru adevărat, creator, viu nu »Eu« pentru care se potrivește numele de formă goală, — nu »eu« mecanic, o asociație foarte puțin poetică de elemente aproape matematice, o conștiință moartă potri-vită și adoptată la un mediu de ace-lăși fel...

În punctele de vedere pe cari ne punem când privim viața conștiință zace modul cum rezolvim problema libertății omenești...

Acțiunile noastre ni se mpar de-terminante când ne punem pe punctul de vedere al empirismului și libere, când ne recunoaștem în mod intuitiv — imediat libertatea creatoare e in-definibilă, fiindcă e proces ce durează și nu un lucru făcut gata. Ea nu se poate demonstra, ca toate acestea e cea mai strășnică realitate. Orice in-determinism care vrea să demonstreze libertatea degenează în determinism: sunt acțiunile într'adevăr libere; când însă inteligența se apropie cu lanțurile sale de ele, atunci... încremenesc; iar noi decretăm libertatea de iluzie...

Libertatea e creațiune, fluviu cur-gător de conștiință — indivizibil și continuu. Din văltoarea adâncă, orga-nică, multiplă și unitară a vieții psi-hice se desprind cea niște fructe prea coapte acțiunilor libere — expresia curată a întregului nostru »eu«. Sunt rare momentele, în cari suntem stă-păniți unor acțiuni libere, cari nu se pot prevedea nici explica și nici reduce la antecedentele lor... dar sunt...

Din intuițiile sale psihologice Bergson extrage o nouă concepție des-pere timpul — durată.

Noi vorbim în viața de toate zilele despre un timp mai lung sau mai scurt, despre o durată de-atâtea ori mai mare decât alta, — tratăm deci durata de ceva cantitativ... Împărțim timpul în momente, cari se eschid re-ciproc, în momente discrete, izolate, — înzădar zicem apoi, că un moment din trecut nu mai este și că este în-tr'adevăr din timp e un vecinic pre-zent, — căci și momentele din trecut le înșirăm lângă cele prezente, iar a-cestora le adăugăm pe cele ale viito-rului. Ne întrebăm, cum și unde se în-tâmplă această operație? Răspunsul sună: într'un spațiu, dacă nu real, a-tunci id'ea.

Nu mai în spațiu ne putem ima-gină punctele matematice, cari sunt momentele, în spațiu le înșirăm și le izolăm, și acesta ne stă în ajutor și când vorbim de durată mai lungă sau mai scurtă... Durata adevărată însă nu e cantitate, ci devenire, proces, act in-divizibil, calitate pură. Când zicem: o bucată de vreme, aplicăm asupra tim-pului un procedeu; care-l fașifică, îl preface în spațiu, în cantitate.

Să ținem bine 'n minte această nouă și se pare așa de simplă concep-ție despre durată, căci e o cucerie

fundamentală de a intuiției și formeză centrul filozofiei bergsoniene... Viața, conștiința, sunt durată, libertatea e du-rată, proces, — durata e substanța uni-versului.

(Va urma.)

Lucian Blaga.

ȘTIRI.

— 24 Iunie n. 1915.

Recuperarea orașului Lemberg, ca-pitala Galiciei, a produs în întreaga Monarhie ca și în Germania o însufe-țire de nedescris. În toate orașele țării, cu deosebire în Viena și Budapesta, au avut loc în decursul zilei de eri mari manifestațiuni de bucurie, aclamându-se vitezele noastre armate aliate.

Maj. Sa Monarhul, căruia îi s'a comunicat vestea îmbucurătoare încă Marți noaptea, a fost adânc impresionat. La Tezeumul de mulțumită, care s'a oficiat azi în domul Sf. Stefan din Viena, a luat parte și Maj. S. Din pri-lejiul recuperării Lembergului împăratul Wilhelm a conferit arhiducelui Friedric titlul de feldmareșal prusiac.

Pentru fondul ziaristilor. D-l Gheor-ghe Bărsan comerciant în Zernești a contribuit prin administrațiunea zia-rului nostru suma de 10 cor. în amu-tirea neuitatei sale soții f. Maria G. Bărsan n. Neguț. Mulțumite.

Știri din România. Din ra-poartele pe cari ministerul de do-menii le-a primit de la autoritățile județene, reiese că recolta de pri-măvară este în general foarte satisfăcătoare. Grâul este aproape copț, și secerășul său va începe peste câteva zile. Viile sunt de asemenea frumoase și promit o recoltă abundentă, ca și celelalte păioase de altfel. Porumbul singur a rămas oarecum în urmă, și suferă mult din cauza lipsei de ploaie.

Pentru a asigura succesul des-coperirilor arheologice dela Mangalia, unde s'a găsit o parte a vechii urbe Calatis guvernul a dispus cumpăra-rea terenului unde s'a făcut această desco-perire. Pentru acest scop d. profesor N. Părvan însoțit de d. avocat N. Voinescu a sosit la Mangalia.

După cât se afirmă, întreaga familie regală, își va stabili reședința de vară, la Constanța.

D. Titu Maloescu a plecat la Viena.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela d-na Ana Moga n. Bologa 20 cor., și dela d-na Eugenia Pușcariu născ. Moga 10 cor.: în amintirea mult regretatului lor cumnat resp. unchiu căpitan Valeriu Moga, căzut pe câmpul de luptă din Carpați. — Sumele s'au depus la Jon-dul Valeriu Bologa al mesii stu-denților.

Primească generoasele donatoare călduroase mulțămite, iar pe eroul că-zut Dumnezeu să-l odihnească în pacer!

Direcțiunea școlilor medii gr.-or rom.

O nouă conscriere a gîtoașilor ne-apți pentru serviciul militar. Dela ma-gistratul orașului primim spre publicare următorul avis:

Toți gîtoașii B. născuți în anul 1897 până la anul 1865, cari cu pri-lejiul visitațiunilor de gîtoași au fost declarați de neapți, fără considerare că fost-au ei visitați, aici sau alina sau că respectivii aparțin Brașovului sau altui oraș, ori comună din Ungaria, Austria, Bosnia sau Herzegovina — toți sunt provocați prin aceasta — să se prezenteze în următoarea ordine la des-părțământul militar al magistratului orășenesc din Strada Porții 63 etajul I în oarele dele 8—12 a. m. și anume:

În 30 Iunie a. c. cei născuți la 1897—1891.

În 1 Iulie a. c. cei născuți la 1890—1881.

În 3 Iulie a. c. cei născuți la 1880—1871.

În 3 Iulie a. c. cei născuți la 1870—1865 precum și marodorii eventuali.

Aceasta presență este neapărat de lipsă pentru pregătirea conscripției ce se cere. Acesta, cari nu vor urma acestei provocări de-a se prezenta la coa-scriere, vor fi trași la răspundere la modul cel mai strict.

Muzică la promenada de Jos Vi-neri în oarele 5 după amiază.

AVIZ. Ordinațiunea referitoare la examenul supiniilor pentru serviciul de voluntar militar pe un an, se poate cere — de cel interesat — în secția militară a magistratului orășenesc, Bra-șov, în 21 Iunie 1915. Magistratul orășenesc.

Proprietar:

Tip. A. Muresianu: Branisce & Comp. Redactor responsabil: Ioan Laca

S'au umplut câmpurile De volnici cu milie...
Câtă frunză, câtă iarbă Da-s mai mulți măicuță dragă.
Dar acasă?... Ce trebuie să se petreacă în sufletul celor rămași fără sprîjin când:
Cătu-i Ardealul de mare Numai plâns și suspinare Când te uși roată prin sat Nu mai vezi nici un bărbat*)
Au rămas mueri pe sate Fără mână de bucate Cer copii de mîncare Ei nu știu că mama n'are*)
Să te mai miri că:
Plînsuora muerilor Crește matca văilor, Lacrămile mameilor Cernese fața norilor Și fetele, bieteale, Nu-și mai pieptan pletele.
Și că:
Tot ce potrivește frumos Par'e-ar întoarce pe dos.
Când le vezi casa pustie și-auzi câni lătrînd a sărăcie și, când te gîndesti că de se uită privu obor:

În tot cotu-i locul gol, Aude și'n grajd mugind Boii gazda lor chemând**)
Să te mai miri apoi, că, și dacă s'apucă de tors, ca să mai uite:
Precum scade caierul Le sporește valerul?...
Sau:
Că'n focul din euptor Cum n'avea cine-i da zor Ard gătejele și mor De se face numai fum Și pe fața vetril serum?...
Te-al mira, dacă ar fi altcum, când te gîndesti: că nu numai pe fața vetril s'a așezat scrum, ci și pe biet sufletul ei. Căoi, scrum trebuie să se fi ales din credința ei, stîncă altă-dată, și din toate nădejdiile ei hrănite de această credință, când ne spune:
Că mă cule tîrziu plîngînd, Tot cu rugăciunea'n gînd Și mă pomen blîstîmînd...
Scrumul unei tragedii sufletești, pe care nu e'n stare s'o'ntealeagă și s'o suportate oricine.
*) Românu nr. 45 1915.
**) Vezi Rom. nr. 40. 1915.
— Va urma. —